

1. OBLAST

**Dějiny hudby a její
osobnosti**

PRAVĚK – počátky umění

- Název školy: Základní škola Francova Lhota
- Autor: Mgr. Lada Martinková
- Název: VY_32_INOVACE_02_ Pravěk – počátky umění
- Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.2506
- Anotace: Pracovní prezentace je určena pro žáky 8. a 9. ročníku. Seznamuje žáky s počátky umění, a to nejen hudebního.
- Očekávaný výstup: Žák bude schopen sám povyprávět o počátcích umění.
- Druh učebního materiálu: Pracovní prezentace.

PRAVĚK – počátky umění

Dobu počátků umění nelze přesně vymezit. S jistotou však víme, že si člověk v této době již dokázal vyrobit mnoho nástrojů.

„ Ruce, řeč, představivost a uvědomělá činnost jsou nutnými předpoklady vzniku umění.“

Počátky samotné hudby můžeme spatřovat v:

- napodobování různých ptačích zpěvů
- pokusech vytvořit zvuk pomocí vdechování do dutých předmětů (jakéhokoliv tvaru či délky).

Hudba pak také mohla vzniknout při každodenní činnosti těchto pravěkých lidí – při práci, tanci, chůzi.

PRAVĚK – počátky umění

Další inspirací vzniku hudby mohly být ovšem také zvuky z přírody nebo déšť. Vědci se domnívají, že obyčejný tlukot srdce či dech vyvolal v primitivních lidech jakýsi smysl pro rytmus.

Pravěcí lidé se domnívali, že pomocí hudby smějí promlouvat k bohům.

Dávali hudbě jakousi magickou funkci, jelikož jejím prostřednictvím se pokoušeli přivolat dobrou úrodu, dále pak orodovali za úspěšný lov, odháněli různé druhy nemocí, zažehnávali kameny i stromy.

PRAVĚK – počátky umění

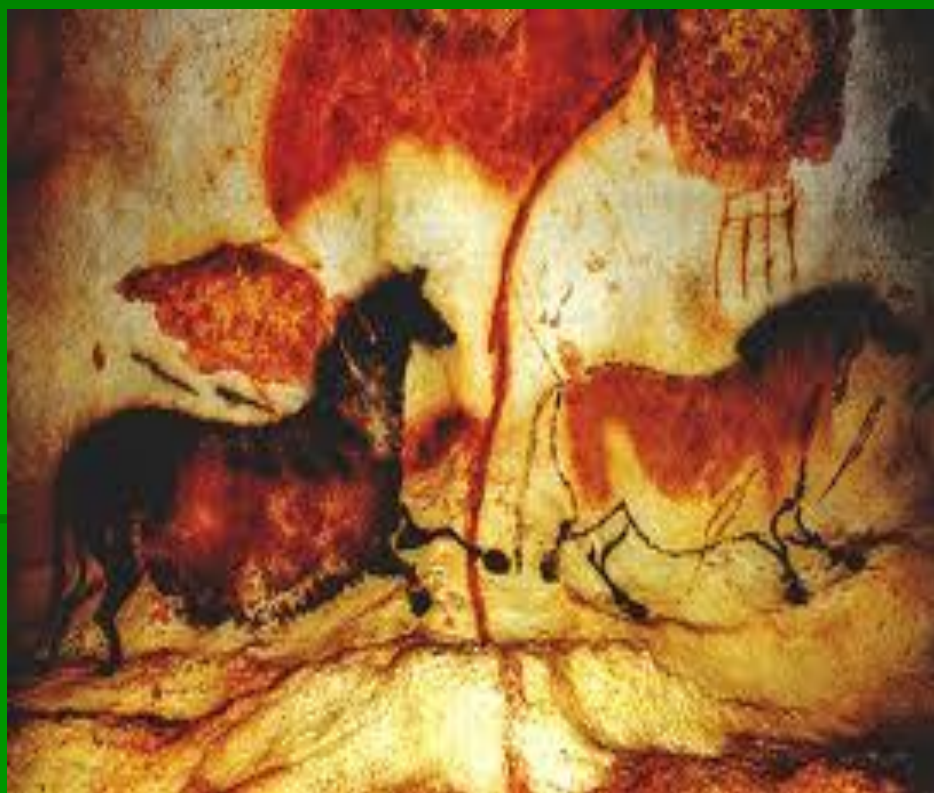
Co se týká samotné melodie, ta měla rozsah asi 2–3 tónů. *Intonace* byla volná, v podstatě na ní nezáleželo. Základním prvkem byl zcela jistě rytmus.

O hudebním projevu „prvních lidí“ můžeme říct, že nebyl v žádném případě kultivovaný.

Z doby pravěké jsou zachovány pouze prameny obrazové a hmotné. Jedná se o **jeskynní malby** či různé **primitivní i dokonalejší nástroje** (*škrabky, pěstní klín, drásadla*, později pak *luk se šípy*). Vyráběli i sošky lidí či zvířat.

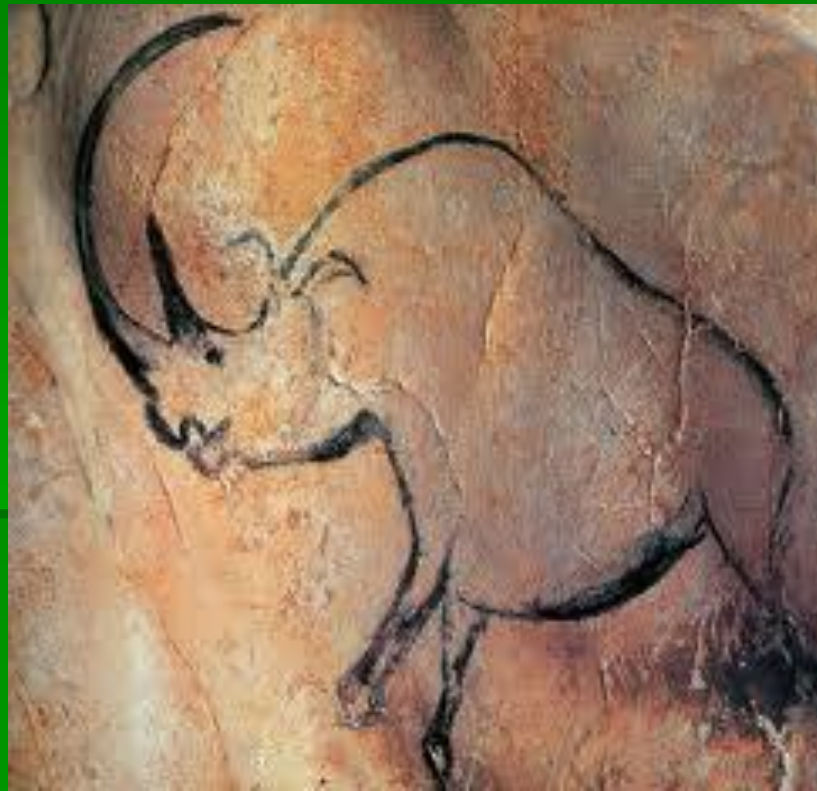
PRAVĚK – počátky umění

1. prameny obrazové

PRAVĚK – počátky umění

1. prameny obrazové

PRAVĚK – počátky umění

1. prameny obrazové

PRAVĚK – počátky umění

1. prameny obrazové

PRAVĚK – počátky umění

1. prameny obrazové

PRAVĚK – počátky umění

2. prameny hmotné

PRAVĚK – počátky umění

2. prameny hmotné

PRAVĚK – počátky umění

2. prameny hmotné

PRAVĚK – počátky umění

2. prameny hmotné

PRAVĚK – počátky umění

2. prameny hmotné

PRAVĚK – počátky umění

2. prameny hmotné

Otázky k zamyšlení

1. Dokážete si představit, že bychom nyní neustále žili na úrovni doby pravěké? Pokuste se několika větami okomentovat tuto skutečnost.
2. Vyjmenujte klady i zápory života prvních primitivních lidí a života dnešních lidí.
3. Jak asi vypadala mluva prvních lidí?
4. Kdybyste byli pravěkými lidmi, jaký nástroj byste si vyrobili?
Z čeho by byl vytvořen? Zamyslete se.

PRAVĚK – počátky umění

Zdroje:

NAVRÁTIL, M. *Dějiny hudby*. Přehled evropských dějin hudby. Olomouc: Votobia, 2003. ISBN 80-7220-143-3.

Internetové zdroje (obrázky):

Dostupné pod licencí Google na www:

http://www.google.cz/search?hl=cs&biw=1366&bih=447&tbs=iur%3Afc&tbm=isch&sa=1&q=prav%C4%9Bk%C3%A9+um%C4%9Bn%C3%AD&oq=prav%C4%9Bk%C3%A9+um%C4%9Bn%C3%AD&aq=f&aqi=g1&aql=1&gs_sm=e&gs_upl=4140|7703|0|8765|13|12|0|5|5|3|203|1142|0.6.1|710.